

Bijlage VII

Onderzoek Dassen

Effecten van een bouwplan in de Groene Zoom (Harderwijk) op aanwezige dassenfamilie

Versie 2

15 december 2011

Zoon bureau voor ecologie

Colofon

Project: Effecten van een bouwplan in de Groene Zoom (Harderwijk)
op aanwezige dassenfamilie
Opdrachtgever: LBP|SIGHT
Uitvoerder: Zoon buro voor ecologie
Auteur: C.P.M. Zoon
Verise: 2
Datum: 15 december 2011

Zoon buro voor ecologie
Balkerweg 60, 7738 PB, Witharen
tel: 0523-676.470, fax: 0523-676.311
e-mail: info@zoon-ecologie.nl

Zoon heeft meer dan 30 jaar ervaring met veldonderzoek naar flora en vegetatie in Nederland.
Er is 20 jaar ervaring met faunaonderzoek in Europa en met terreinbeheer, natuurbeleid, natuurontwikkeling en het beoordelen van effecten van plannen voor bouwen, aanleg van wegen en kanalen in Nederland.

Inhoud

Inleiding	3
Toets in het kader van soortbescherming	4
Het plan	5
Situatie van de dassen en het plan	6
Gevolgen van het plan voor de dassen	7
Gevolgen van de aanwezige dassen voor de uitvoering van het plan	7
Bronnen	7

Inleiding

Op de zuidgrens van Harderwijk wil men woningen bouwen. Nu is bekend dat in de buurt een dassenburcht ligt. Daarom wordt het plan getoetst op effecten op deze burcht.

Het plan binnen het netwerk van dassenburchten in de regio

- plan
- dassenburcht
- globale grens leefgebied rond burcht
- gebied Drielanden dat bebouwd gaat worden

H Horlo **B** Buitenbrinkweg **V** Veldwijk

Er zijn al wat langer dassenleefgebieden in de buurt (Buitenbrinkweg en Veldwijk). Deze gebieden worden in het westen beperkt door de A28 en in het oosten door de spoorlijn. Alleen in het noorden was er een vrije grens.

Het plan ligt in een leefgebied van een dassenfamilie die tussen 2001 en 2005 de resterende ruimte in het noorden ingenomen heeft. Dit leefgebied is aan drie zijden door infrastructuur en stedelijke bebouwing beperkt.

Deze drie leefgebieden zijn door de bebouwing van Ermelo gescheiden van andere dassenleefgebieden op de westelijke Veluwe. Daardoor is de populatie erg kwetsbaar

(eiland). Verliezen in het gebied kunnen niet eenvoudig aangevuld worden, en schuiven van leefgebiedsgrenzen is ook niet mogelijk.

Toets in het kader van soortbescherming

Bij elk plan dat ingrijpt op standplaatsen van planten of verblijfplaatsen van dieren, dient getoetst te worden wat het effect is op beschermde soorten, die met name genoemd zijn in de Flora- en Faunawet. In deze wet worden beschermde soorten in drie beschermingscategorieën ingedeeld.

Beschermingscategorieën Flora- en Faunawet

Tabel 1	Algemene soorten waarvoor geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden bij bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkeling. Anders is wel ontheffing nodig voor verstoren of vernietigen en er geldt altijd de zorgplicht (art.2).
Tabel 2	Soorten waarvoor ontheffing aangevraagd moet worden, behalve als er gewerkt wordt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode, waarbij de zorgplicht blijft gelden. Ontheffing kan worden verleend als de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt.
Tabel 3	Zeldzame soorten, waarvoor altijd ontheffing aangevraagd moet worden. Ontheffing wordt alleen verleend als voldaan wordt aan alle volgende criteria: én - er sprake is van een in de wet genoemd belang (hier: ruimtelijke ontwikkeling) én - er geen alternatieven zijn én - de ingreep geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort

De das is beschermd op grond van de flora – en faunwet, tabel 3

Om het plan door te laten gaan is het daarom nodig te bepalen wat de effecten zijn op de burcht(en). Omdat dassen honkvast zijn, is aantasting van de burcht en directe omgeving uitgesloten. Maar ook betekent dit dat de kwaliteit en de kwantiteit van de aanwezige voedselgebieden rond de burcht bepalend zijn voor de levensvatbaarheid van de burcht.

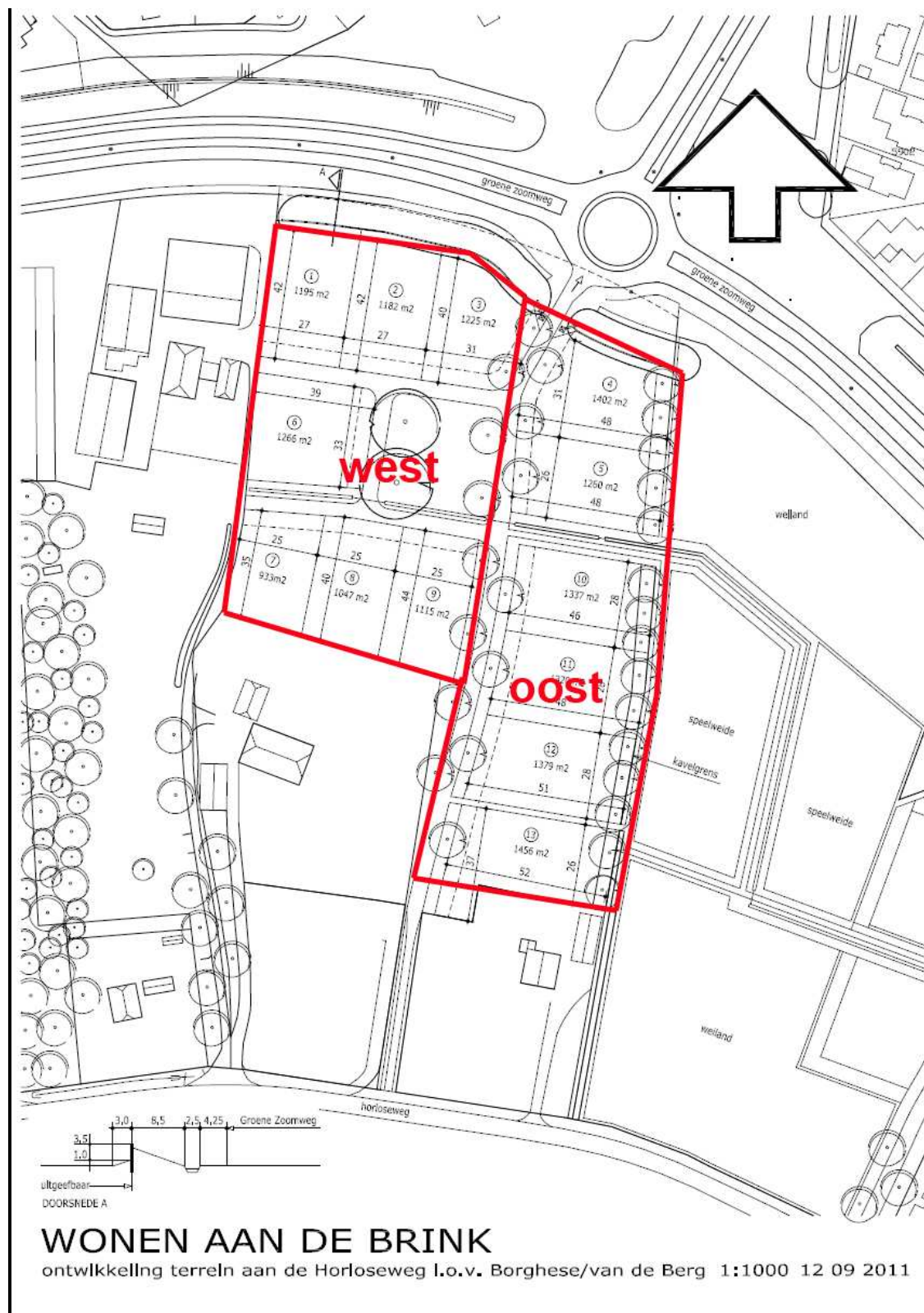
Verschillende terreintypen hebben verschillende waarde als voedselgebied en hoe dicht er een terrein bij de burcht ligt hoe belangrijker het is.

Gebouwen en verhardingen hebben een geringe betekenis voor de das. Maar de aanwezigheid van landbouwhuisdieren (en dus hun stallen) is wel van belang. Alle groene terreinen zoals bos, gras, tuin, akker of park, zijn van grote betekenis. Er moet binnen bereik van de dassen een variatie aan groene terreinen zijn, om in alle omstandigheden voedsel te kunnen vinden.

Op deze aspecten dient het plan te worden getoetst.

Het plan

Door het plan wordt een terrein bebouwd dat deels gebouwen en verhardingen bevat en deels braak ligt. De gebouwen zijn voormalige landbouwschuren en een woning.

het plan

Situatie van het plan en de dassen

Voorkomen van dassen in relatie tot het plan langs de Horloseweg

- Locatie hoofdburcht Horloseweg
- Gebied met bijburchten (burchtlocatie)
- plan in twee delen

De burcht aan de Horloseweg kan bestaan doordat er een goede burchtlocatie is en daaraan gekoppeld een goede voedselgebieden binnen 500 m van de burcht. In 2005 is langs de burcht de Groene Zoomweg aangelegd. Door rasters en tunnels is het belangrijke noordwestelijke voedselgebied veilig bereikbaar. Regelmatig vallen er echter verkeersslachtoffers op de Horloseweg, die de burchtlocatie doorsnijdt. Er zijn nog geen dassentunnels onder deze weg gemaakt. Alternatieve burchtlocaties zijn in dit leefgebied niet aanwezig en op de grens met de andere leefgebieden zijn de afgelopen jaren vrij veel woningen gebouwd (in de gemeente Ermelo). Daardoor kunnen de dassen van deze burcht

hun leefgebied ook niet aanpassen. Zij staan enigszins onder druk, maar handhaven zich nog wel.

Het plan ligt helemaal binnen de 500 m vanuit de burcht aan de Horloseweg. Dat is binnen een voor dassen goed bereikbare afstand van de burcht. Binnen deze afstand zoeken de dassen van een burcht gedurende het hele jaar voedsel. Daarbuiten komen zij minder. Het plangebied heeft daardoor in principe de functie van belangrijk voedselgebied voor de hoofdburcht (Horloburcht). Of een plek binnen dat gebied ook werkelijk een goed voedselgebied is hangt af van de inrichting en het gebruik.

In de huidige situatie bestaat het plangebied uit braakliggend terrein, verhardingen, een woning en schuren. Slechts de helft van het plangebied, het braakliggende perceel aan de oostzijde, levert in belangrijke mate voedsel voor de das. De westelijke helft, met verharding en gebouwen, levert in zeer geringe mate voedsel.

De invloed van het plan op de oostelijke helft, als belangrijk voedselgebied, is daarom doorslaggevend.

Gevolgen van het plan voor de dassen

Het plan tast de burchtlocatie niet direct aan.

Het plan voor het westelijke perceel (de kavels 1- 3, 6 - 9), zorgt ervoor dat verhardingen en schuren vervangen worden door woningen op ruime kavels met een openbare groene ruimte. Hier verandert het plan niets aan de voedselbeschikbaarheid voor de dassen. Mogelijk verbetert deze zelfs, als gevolg van het groene deel. Dit plandeel heeft daarom geen negatieve gevolgen voor het duurzaam voortbestaan van de burcht

Het plan voor het oostelijk perceel (kavels 4, 5, 10 -13), bestaat uit het omzetten van braakliggend terrein naar woningen. Hierdoor gaat een belangrijk voedselgebied binnen korte afstand tot de burcht verloren. Dit is niet gunstig voor de dassen van deze burcht, waardoor het duurzaam voortbestaan van deze burcht als hoofdburcht minder zeker wordt. Voor dit plandeel zou ontheffing aangevraagd moeten worden.

Gevolgen van de aanwezige dassen voor uitvoering van het plan

Het westelijke plandeel heeft geen negatieve invloed en kan daarom gewoon doorgaan.

Het oostelijke plangedeelte heeft een negatieve invloed op de voedselbeschikbaarheid voor de burcht en doet daardoor afbreuk aan de instandhouding van de populatie van Ermelo-west. Dit deel kan niet doorgaan zonder dat er compensatie voor deze dassenpopulatie gerealiseerd wordt in het kader van een ontheffing Flora- en faunawet.

Er wordt op dit moment gewerkt aan een compensatieplan voor het hele leefgebied van de Horloburcht. Als de wijk Drielanden-west gebouwd wordt gaat het beste voedselgebied van deze burcht namelijk verloren, waardoor de levensvatbaarheid van de Horloburcht nihil wordt. Het beoogde compensatiegebied ligt ten zuiden van de leefgebieden Buitenbrinkweg en Veldwijk.

Op dat moment wordt de Horloburcht een bijburcht van de andere dassenfamilies uit de buurt (Buitenbrinkweg en Veldwijk) en kan het oostelijke gedeelte van onderhavig plan gerealiseerd worden. Het ligt dan in de buitenzone van de twee genoemde leefgebieden op meer dan 1 km. Dan doet de ruimtelijke ontwikkeling op deze plaats geen afbreuk meer aan

de instandhouding van de kwetsbare populatie in Ermelo – west en is geen ontheffing meer nodig.

Als ontheffing van de flora- en faunawet voor Drielanden-west verkregen is en de inrichting van het compensatiegebied zekergestellt is, is de functie “ leefgebied met burchtlocatie” gecompenseerd en staat de weg open om het onderhavige plan te realiseren, zonder ontheffing.

De realisatie van deze compensatie is in een vergevorderd stadium. Een positief besluit van Dienst Regelingen mag in de eerste helft van 2012 verwacht worden en de realisatie van het leefgebied is gepland voor najaar 2012.

Bronnen

Zoon, C.P.M., 2005. Dassen aan de Hooge Geest.

Zoon, C.P.M., 2006. Mogelijkheden voor dassen in Ermelo - west